

γον οικονομίας τὸ ἐκδίδειν ἐν Ἑλλάδι βιβλία ἄλλα, ἐκτὸς τῶν διδασκαλικῶν, ἀπεφάσισαν νὰ προσφέρωσιν ἐμμέσως τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς τὸ κοινόν, ἐξασφαλίζοντες τοῦλάχιστον ἀριθμὸν τινῶν ἀναγνωστῶν, τοὺς ὁποίους ἡ ἐνεργητικότης τοῦ διευθυντοῦ τοῦ περιοδικοῦ ἐστρατολόγησε. Παράδειγμα ὅτι εἰς τῶν γνωστοτέρων ἐπὶ χάριτι καὶ εὐφυῆς συγγραφέων, ὁ κ. Α. Ἀννίνος, μόνις χθὲς ἐδημοσίευσεν τόμον τινὰ περιέχοντα ποικίλα λαμπρὰ αὐτοῦ ἔργα, ὅτι ὁ προσφιλέστερος εἰς τὸ ἑλληνικὸν κοινὸν ἐθνικὸς ἡμῶν ποιητὴς κ. Ἀχ. Παράσχος μόνις πρὸ ἔτους ἐδημοσίευσεν εἰς τεύχη τὰς ποιήσεις του, ὅτι ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς δὲν ἐδημοσίευσέ τι μέχρι τοῦδε εἰς ἴδιον τεῦχος καὶ τέλος ὅτι οἱ πολυτιμότεροι τῶν παρ' ἡμῖν λογίων διὰ τῶν περιοδικῶν ἐγνωρίσθησαν καὶ ἐν αὐτοῖς ἐδοξάσθησαν. Διὰ τοῦτο ὅταν λέγωμεν περὶ οὐδὲν ἐν Ἑλλάδι ἐννοοῦμεν ἀτοπτον τῆς φιλολογικῆς κινήσεως τοῦ ἔθνους.

Εἰς τὸν παρ' ἡμῖν περιοδικὸν τύπον κρατίστην κατέχουσι θέσιν καὶ τὰ ἐτήσια λεγόμενα ἡμερολόγια, ὃν τὸν τελειότερον τύπον κατήρτησε πρὸ εἰκοσαετίας ὁ σεβαστὸς φίλος μου κ. Εἰρ. Ἀσώπιος καὶ ὢν σήμερον ἐξετάζομεν τὴν Ποικίλην Στράτην, τῆς ὁποίας τὴν διεύθυνσιν κατέχει ἱκανώτατος καὶ ἐνεργητικώτατος φίλος ὁ κ. Ἰωάν. Α. Ἀρσένης, ἀπὸ πενταετίας παρέχων εἰς τοὺς φιλομύσους ὡραιότατον τόμον ἐν ᾧ συναντῶνται οἱ ἐγκριτότεροι κατ' ἔτος τῶν λογίων δι' ὡραίων ἄρθρων. Ὁ φετεινὸς ἰδίως τόμος ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων ἐξεταζόμενος παρουσιάζει τῇ ἀληθείᾳ τι τέλειον. Ἐκ τοῦ φετεινοῦ δὲ τόμου πειθόμεθα ὅτι ὁ κ. Ἀρσένης ἐμόχθησεν οὐ μόνον τὴν φιλολογίαν ν' ἀντιπροσωπεύσῃ ἐν τῷ καλλίστῳ βιβλίῳ του ἀλλὰ καὶ τὴν καλλιτεχνίαν, διότι πράγματι καὶ ὑπὸ ἔποψιν τυπογραφικὴν καὶ ὑπὸ ἔποψιν εἰκόνων, ἂν ἀναλογισθῇ τις μάλιστα ὅτι αἱ πλεῖστα εἰσὶν ἑλληνικῆς ἐργασίας ἀποτελεῖ βῆμα προόδου ἡ Ποικίλη Στράτης. Ἐν ᾧ δ' οὕτω κατὰ πάντα ταῦτα τελεία καταδεικνύεται ἡ Ποικίλη, κατορθοῖ ν' ἀπεικονίζῃ λεπτομερῶς ἐν πολλαῖς τὴν παντοδαπὴν κίνησιν τοῦ λήξαντος ἔτους δι' εἰκόνων, βιογραφιῶν, νεκρολογιῶν μετὰ θαυμαστῆς ἀκριβείας ἢς ἀπόδειξις πρόκειται ἡ μὴ παρ' ἀλείψις τῆς εἰκόνος οὐδὲ τοῦ παραδόξου τοῦ λήξαντος ἔτους ἥρωος Παναγῆ Κουταλιανοῦ, ὅστις τελευταῖος πρὸς τὸ ἐξώφυλλον κατακείμενος νομίζων τις ὅτι φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ βάρος τῶν πεντακοσίων τεσσαράκοντα περίπου κομφῶν σελίδων τῆς Ποικίλης Στράτης.

Θὰ ἐπεθυμοῦμεν ἐμβριθέστερον νὰ ρίψωμεν βλέμμα ἐπὶ τῶν περιεχομένων τῆς Ποικίλης Στράτης, ἐξετάζοντες ἐν πρὸς ἐν τὰ τόσα ὡραῖα αὐτῆς περιεχόμενα· ἀλλὰ τοῦτο δὲν εἶνε πόσῳ εὐκολον οὐδ' ἐξαρκούσι τὰ πρὸς τοιαύτην μελέτην τὰ δυνάμενα νὰ διαγραφῶσι παρὰ τοῦ Ἀπόλλωνος ὅρια, ἂν ἀναλογισθῇ τις, ὅτι πρόκειται περὶ πεντήκοντα περίπου πολυτίμων ἄρθρων καὶ τόσων ἄλλων ποιήσεων, ἐν οἷς οἱ σεβαστότεροι τῶν παρ' ἡμῖν ἐπὶ πολυμαθείᾳ καὶ χάριτι γνω-

στῶν λογίων συναντῶνται πρὸς τοὺς τρυφεροτέρους τῶν νεωτέρων. Δὲν δυνάμεθα ὅμως νὰ μὴ θαυμάσωμεν τὸν σοφὸν καὶ χαλκέντερον ἐν Βερολίνῳ πρεσβευτὴν ἡμῶν κ. Α. Ρ. Ραγκαβῆν ὅστις ἀφ' οὗ ἐπλούτισε τὴν φιλολογίαν ἡμῶν διὰ τοσούτων πολυτίμων πρωτοτύπων συγγραφῶν δὲν ὀκνεῖ ἐκάστοτε νὰ μεταφυτεύῃ εἰς τὸν ἡμέτερον Παρνασσὸν τόσα ἐκλεκτὰ ξένων Μουσῶν προϊόντα, συμπληρώσας ἤδη μετὰ τὴν Ἑλενορωμένην Ἱεροῦσα λήμην τὴν Θείαν Κωμωδίαν τοῦ Δάντου, ἔργα οὐ τοῖς πᾶσι προσιτά. Ἐκ τῆς μεταφράσεως ταύτης δημοσιεύονται ἐν ἀρχομένη τῇ Ποικίλῃ Στράτῃ τρία τῶν ἁσμάτων. Ἐκ τῶν πρεσβυτέρων ἤδη λογίων διέρχεται τις ἄρθρα τῶν κκ. Βλάχου, Ροΐδου, Σούτσου, Φλογαῖτου, Σκυλίτση, Γεναδίου, Καζάκη, ἄρθρα πλήρη διαφέροντος καὶ ἀξίας, ἐν ᾧ ἐκ τῶν νεωτέρων χαριέστατα συνέβαλον ἄρθρα οἱ κ. κ. Σκόκος, Παλαμᾶς διὰ περιπαθεστάτου πονηματίου, Κλέων Ραγκαβῆς, Π. Ἀποστολίδης, Α. Κουρτίδης, Βάλβης, Ν. Σταματέλος, Ἀγησίλαος Ἀρτέμης καὶ ἄλλοι. Ἐν τῷ Παρνασσῷ διακρίνοντα τὰ ποιήματα τῶν κ. κ. Ἀχιλλέως Παράσχου ἡγουμένου πάντοτε, Προβελείου, Τοκασιάνου, Βλάχου, Ραυτοπούλου, Ἀμπελά, Νικολάρα.

Ἐπίλογος. Ἀφίεται ἡ συμπλήρωσις εἰς τοὺς ἀναγνώστας.

ΑΠΟ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΧΙΟΝ

Ἀπόπλους.

Κυριακῇ Μαΐου 21.

Δύσαντος τοῦ ἡλίου μεγαλοπρεπῶς ὀπισθεν ἀποκρήμων παραλίῳ πετρῶν, τὸ σκότος μετ' οὐ πολὺ διεχύθη τοῖς πέριξ.

Μετὰ δύο περίπου ὥρας ἀνεπαύθημεν καὶ μετὰ τριῶρον ἀνάπαυσιν, περὶ μέσας νύκτας ἀφυπνίσαντές με, ἐδειξάν μοι τὰς νήσους Οἰνούσας, ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν τῶν ἀστέρων φέγγος. Ἦδη ἡ Χίος ἐφαίνετο προσπελάζουσα, ἡ σύγχυσις ἤρξατο ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, πᾶς ἐπὶ Χίον πλέων συνεσκευάζετο.

Μετὰ ὥραν περίπου τὸ ἀτμόπλοιο ἠγκυροβόλησε πρὸς τὸ στόμιον τοῦ χιακοῦ λιμένος. Οἱ λέμβοι συνεισέρρευσαν ὠθοῦντες καὶ ὠθοῦμενοι κατορθώσαμεν νὰ καταβῶμεν τὴν κλίμακα καὶ νὰ ἐπιβῶμεν λέμβου τινός. Ἄκρα καὶ βαθεῖα γαλήνη ἐπὶ τοῦ λιμένος ἠπλοῦτο, τὰ φῶτα τῆς παραλίας καὶ ὁ παρὰ τὴν εἴσοδον τοῦ λιμένος φάρος ἐρυθρᾶς φλόγας ἐχάρασσον ἐπὶ τῆς νηνεμούσης θαλάσσης, καὶ τὰ ἄστρα σελαγίζοντα ἠωροῦντο ἐπὶ τῆς πόλεως Χίου. Μετὰ τινα λεπτὰ τῆς ὥρας ἐπατήσαμεν τὴν ξηράν, ἢς ὁ πόθος πρὸ πολλοῦ κατεῖχεν ἡμᾶς. Παραδόντες τὰ διαβατήρια ἡμῶν, ἐπορεύθημεν εἰς καφενεῖον, ἐνθα τὸ διεγερτικὸν τῆς Ἀραβίας ποτὸν ἱκανῶς ἡμᾶς ἐζωγόνησε. Τὸν καφὲν διαδεξαμένης τῆς εὐώδους μαστίχης, ἤρξαντο οἱ φίλοι τοὺς φίλους δεξιούμενοι· μόνος ἐγὼ ἐσκυθρόπα-

ζον· οὔτε φίλος κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, οὔτε οἰκεῖος ἐφαίνετο πρὸς ὑποδοχὴν μου.

Κατακλιθεὶς ἐν τῷ μεγάλῳ Ξενῶνι τῆς Ἀνατολῆς, ἡγέρθη μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου. Ἐλθόντος τότε θεῖου μου τινὸς πρὸς ἐπίσκεψίν μου, μετ' οὐ πολὺ ἐπορεύθη εἰς τὸ τελωνεῖον. Θεώμενος τὰς εὐθυγράμμους ὁδοὺς τῆς Χώρας (πρωτευούσης), ἔκρινον αὐτὰς πλατείας ἀναλόγως πρὸς τὰς τῆς Σμύρνης. Ἡ στρώσις αὐτῶν εἶνε χάλικες, οὓς τορνεύει τὸ ἀκάματον κύμα, αἱ δ' ἀποστάσεις τῆς μιᾶς ἀπὸ τῆς ἄλλης ὁδοῦ εἶνε κανονικαί· ἐν τῇ ἀγορᾷ τὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων συμπυκνοῦνται περὶ τὰ ἐδώδια, πολλοὶ δὲ καὶ συχαὶ εἶνε αἱ τῶν πωλητῶν φωναί. Πέραν τῆς ἀγορᾶς πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως ἀπλοῦται μεγίστη πλατεῖα, ὑπερτεροῦσα σχεδὸν καὶ τῆς ἐν Δολμᾶ-Βαξέ (K) πόλεως. Ἐν δεξιᾷ τῆς πλατείας, παρὰ τὴν θάλασσαν, κεῖται τὸ φρουρίον, ὑπὸ πύργων τινῶν περιβαλλόμενον καὶ ἐν γένει ἔχων τὴν θέαν τοῦ ἐν Τενέδῳ. Πρὸς βορρᾶν τοῦ φρουρίου ὑπάρχει ἀβαθὴς τάφος, τὸ δὲ ὄλον περιβάλλει χθαμαλὸν τι περιτείχισμα. Ἀπέναντι τοῦ φρουρίου, ἐν τῇ ἐτέρᾳ τῆς πλατείας ἁκρᾷ, κεῖται τὸ διοικητήριον, συνήθους ἀρχιτεκτονικῆς καὶ ὀψευς. Ἡ λιθοκτιστος προκυμαῖα τοῦ λιμένος εἶνε καλὴ τὴν θέαν, δυναμένη νὰ περιλάβῃ μεγάλων πλοίων φορτώματα.

Περὶ μεσημβρίαν γευματίσας καὶ γνωρισθεὶς τῷ κ. Ν. Ψ., μαθητῇ τοῦ Γυμνασίου καὶ χρηστῷ συγγενεῖ μου, κατέτριψά τινας ὥρας μετ' αὐτοῦ καὶ εἶτα, ἐπιβάς ὑποζυγίου, ἡψάμην τῆς εἰς Καλημασίαν ἀγούσης, συνοδεύοντος καὶ τινος ψάλτου Καλημασιώτου καὶ ἐτέρου τινὸς πρεσβύτου, ἐκ τοῦ αὐτοῦ χωρίου. Ἐκ τῆς πρωτευούσης ἐξήλθομεν διὰ νεοτεύκτου τινὸς ὁδοῦ, εὐρείας καὶ εὐθυγράμμου, ἐνούσης τὴν πρωτεύουσαν μετὰ τοῦ Κάμπου. Ἡ πορεία αὕτη ἦτο λίαν τερπνὴ· ὅτε μὲν ἐσκιαζόμεθα ὑπὸ πλεθρῶς ὑψικαρῶν δένδρων, ἀφ' ὧν ἠκούετο εὐθυμὸς ὁ λιγυρὸς τέττιξ, ὅτε δ' ὑπὸ τῶν ὑψηλῶν τοίχων τῶν κήπων καὶ οἰκίων τοῦ Κάμπου. Τὴν μὲν ὄψιν ἔθελγον ἢ ἐν τοῖς κήποις ἐκείνης ἐνιαχοῦ, διὰ τῶν θυρῶν, φαινομένη παχεῖα σκιά, τὴν δὲ ὁσφρησιν ἤδυνεν ἢ τῶν ἐσπεροειδῶν δένδρων εὐοσμία. Ἐλέγετό μοι δὲ ὅτι κατὰ Μάρτιον αἱ ὁσμαι καὶ τὰ ἄνθη ἐν ἐκείνοις τοῖς κήποις εἶνε θαυμασιώτερα...

Ἡ κοίτη τοῦ αὐτόθι ἐκτεινομένου χειμάρρου Κοκκαλᾶ εἶνε πλατυτάτη, ἐν ᾗ δὲ δι' αὐτῆς ἐβαίνομεν ἠκούοντο ἄπειρα τερετίσματα τεττίγων, ἡδίστων εἰς τὴν ἀκοήν. Ἀφικόμενοι εἰς Νεοχώριον διέβημεν καὶ αὐτό, ἀπὸ δὲ τῆς κώμης ταύτης μέχρι Καλημασίας διήλθομεν ὥς τὰ πολλὰ πετρώδεις καὶ στενὰς ὁδοὺς, ἀνάντεις καὶ κατάντεις. Ἀλλὰ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἔτερπον ἐλαῖαι τε καὶ ἀμυγδαλαίαι, καίτοι ἡ λευκὴ τιτανώδης γῆ ἐνίοτε ἀνέδιδε πολὺν κονιορτόν. Ἐν τῷ ἡφαιστειογενεῖ ἐκείνῳ ἐδάφει ἐνιαχοῦ μόνον ἀπαντᾷ καὶ ἡ ὑπερυθμός καὶ μέλαινα γῆ.

Ἀφικόμενοι εἰς ἄκραν λόφου διὰ μιᾶς εἶδομεν τὴν Καλημασίαν, γραφικὴν τὴν θέαν ἔχουσαν. Ἐν μέσῳ ὑπερέκειτο ὁ ὑψηλὸς ἐνετικὸς ἢ γενουηνσιακὸς πύργος, τετράγωνος τὸ σχῆμα, εὐάρεστον συναποτελῶν θέαμα μετὰ τοῦ ὄλου λιθοκτίστου

χωρίου. Πρὸς βορρᾶν καὶ δυσμὰς ἐφάνη μονὴ τις γυναικῶν, ἐν μέσῳ δένδρων καλὴν θέσιν κατέχουσα, πρὸς νότον δὲ καὶ ἀνατολὰς μύλος, ἀναπαύων τὰς ἑαυτοῦ πτέρυγας ἐν ἡμέρᾳ κυριακῇ. Πρὸ τοῦ μύλου τούτου διαβάντες, διὰ στενωποῦ τινος εἰσῆλθομεν εἰς τὴν Καλημασίαν. Κατ' ἀρχὰς εἶδομεν ὁμάδας ἀνθρώπων, ἀναπαυομένων ἐν τῷ παρακειμένῳ καφεπωλείῳ· οἱ πλεῖστοι μὲ ἐχαιρέτισαν, ἀγῶ ἀντεχαιρέτισα αὐτοῦς. Ὅτε διέβημεν τὸ Λειβιάδιον, ἐδειξάν μοι τοῦ πρὸς μητρὸς πάππου μου τὸν οἶκον, ὑψηλὸν μὲν καὶ λιθοκτιστον, κατὰ τὸ ἡμισυ δὲ κατηρειπωμένον. Ἡ θέα αὐτοῦ βαθέως με συνεκίνησε, καίτοι εὐθύμως καὶ φαιδρῶς ἐφώνει ὁ δεῖξας μοι αὐτόν. Πρὸ ἐξήκοντα ἐτῶν ἐκεῖ ἐγεννήθη ὁ πατήρ τῆς μητρὸς μου, νῦν δὲ οὐδὲ ζῶσα ψυχὴ ὑπῆρχεν ἐν αὐτῷ, καταλειφθέντι μετὰ τὰς πρώτας τῆς Χίου συμφορὰς...

Ἐκ τοῦ Λειβιάδιου, ὅπερ εἶνε ἡ μόνη τοῦ χωρίου πλατεῖα, τὸ σχῆμα τετράπλευρος, ἐν μέσῳ δένδρον ἔχουσα καὶ ὑπ' αὐτὸ εὐρύστομον φρέαρ, μέχρι τῆς οἰκίας, εἰς ἣν ἐπορεύομην καὶ ἐν ἣ κατέλυσα, διήλθον λιθόστροτον ἀνήφορον, καθάριον καὶ θολοσκεπὴ πολλαχού· τὸ σχῆμα τῆς ὅλης ἐκείνης ὁδοῦ εἶνε γραμμὴ τεθλασμένη, στενὴ καὶ ἐκατέρωθεν περιβαλλομένη ὑφ' ὑψηλῶν λιθοκτίκτων οἰκῶν.

ΓΛΩΣΣΙΚΑΙ ΠΑΡΑΚΡΟΥΣΕΙΣ

ΥΠΟ

Ι. ΙΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ΣΚΥΛΙΣΣΗ

Ἀτμόπλοιοι.

Πλοῖον δηλαδὴ κατεσκευασμένον ἐξ ἀτμοῦ, ἐνῷ ἀτμόπλοιοι οὐ θέλομεν νὰ σημαίνῃ πλοῖον ἀτμήλατον.

Ἀτμόπλοιοι οὐ λοιπὸν εἶνε πρᾶγμα φαντασιώδες, ὄνειρῶδες, νεφελώδες, καὶ τὸ ὁποῖον ἐλπὶς εἶνε νὰ ἐφευρεθῇ ὅταν ἀνακαλύψωμεν καὶ τὴν νεφελοκοκκυγίαν. Ἀτμόπλοιοι ὅταν ὁμῶς λέγωμεν, τοῦτο μάλιστα σημαίνει σκάφος πλέον διὰ τοῦ ἀτμοῦ.

Ἀφηρημένος.

Ἰδοὺ οἱ ἐπιβάται τῶν μελλόντων ἀτμόπλοιων, οἱ «ἀρπαγησόμενοι ἐν νεφέλαις καὶ οὕτω πάντοτε σὺν Κυρίῳ ἐσόμενοι» οἱ ἀφηρημένοι.

Ἀφαιρῶ τί σημαίνει; παίρνω, σηκώνω τι ἀπὸ τινος τόπου ἢ ἀπὸ τινος ὁμάδος. — Πολὺ καλὰ. Ἀλλὰ προκειμένου λόγου περὶ τοῦ νοός, ὁρθὸν εἶνε τὸ νὰ λέγῃ τις ὅτι ἦλθεν εἰς ἀπόνοιαν, εἰς παραφροσύνην, θέλων νὰ εἴπῃ ὅτι πρὸς στιγμὴν μετεωρίσθη ὁ νοῦς του;

Τὴν ἀφαίρεσιν οἱ Γάλλοι (διότι ἐξ αὐτῶν ἐλήφθη τὸ «εἰμαι ἀφηρημένος») ὀνομάζουν abstraction· τὴν δὲ distraction, ἥτοι τὸν περισπασμόν τοῦ πνεύματος, οἱ ἀρχαῖοι "Ἐλ-